

Datum
2021-06-24
Adress
Rönbladsgatan 1 B
Diarienummer
GRF-2021-8785

Yttrande

Till
Kommunfullmäktige

Remiss angående Motion av Magnus Olsson (SD) om nolltolerans mot våld och hot på Malmö stads arbetsplatser STK-2021-67

Grundskolenämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har inkommit med en motion gällande våld och hot på arbetsplatser. Många av Malmö stads medarbetare ingår i yrkesgrupper som utsätts för hot och våld och intern kontrollrapporter har enligt Sverigedemokraterna visat att hot mot anställda är ett utbrett problem i Malmö stad. Sverigedemokraterna anser att det är oacceptabelt att gå till jobbet och utsättas för hot och våld och efterfrågar en strategi för nolltolerans mot våld och hot på Malmö stads arbetsplatser. Grundskolenämnden anser att våld och hot är ett angeläget område att ständigt arbeta med. Dock bedömer inte grundskolenämnden att det som ger bäst effekt är ett nytt stadsgemensamt styrdokument utan istället att fortsätta arbeta förebyggande, i linje med de styrdokument som redan finns samt med lokala risker och behov av förebyggande åtgärder.

Yttrande

Risker för hot och våld

Arbetsmiljöverket om särskilt utsatta yrkesgrupper

Enligt Arbetsmiljöverket kan yrkesgrupper som har mycket direktkontakt med människor vara i en särskilt utsatt position för att drabbas av hot och våld som riskerar att leda till ohälsa, till exempel personal inom hälso- och sjukvård, omsorg och sociala tjänster. Även andra, som till exempel skolpersonal riskerar att bli utsatta för olika former av hot och våld på sitt arbete. Aggressiva handlingar eller hot kan till exempel komma från klienter eller deras anhöriga. Denna typ av våld är ofta riktat till personal vid exempelvis myndighetsutövning. Ett särskilt problem är när angriparen har en nedsatt förmåga att styra och kontrollera sitt beteende och då inte kan svara för sina handlingar. Som till exempel personer med en viss typ av psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning.

Risker för hot och våld i grundskoleförvaltningen

Grundskoleförvaltningen rapporterar i enlighet med AFS 2001:1 oönskade händelser, ohälsa och olycksfall i arbetsmiljön i Malmö stads rapporteringssystem. Dessa kategoriseras som tillbud eller arbetsskador, samt utreds, riskbedöms, åtgärdas och följs upp i dialog med skyddsombud.

Majoriteten av de tillbud som rapporteras i grundskoleförvaltningen har som huvudorsak att elever verbalt eller fysiskt ”kränker” eller hotar medarbetare, eller utövar våld. Även arbetsskador orsakas till viss del av elever som utövat våld, hot eller kränkningar. Detta är en generell beskrivning och förekommer mer eller mindre i alla skolor, men i grundskoleförvaltningens så kallade högspecialiserade lärmiljöer är arbetsmiljön särskilt utsatt. I exempelvis grundskola, grundsärskola autism och särskilda undervisningsgrupper finns en förhöjd risk att utsättas för hotfulla och våldsamma situationer. Här behövs särskilda åtgärder för att förebygga hot och våldssituationer som leder till ohälsa.

Förebyggande arbete – hot och våld

Enligt Arbetsmiljöverket ska alla arbetsgivare se till att de risker som finns på arbetsplatsen åtgärdas, för att minska riskerna för att medarbetarna drabbas av ohälsa och olycksfall i arbetet. Detta gäller även hot och våld.

En del av det förebyggande arbetet är att säkerställa att rutiner och riktlinjer finns utformat till den specifika verksamheten, information vid introduktion, återkommande information på arbetsplatsträffar om våld- och hot, samt vikten av att rapportera tillbud och arbetsskador i Malmö stads avvikelshanteringssystem.

Förebyggande arbete i skolverksamhet

En annan del av grundskoleförvaltningens förebyggande arbete i skolverksamheten består i att mer generellt förebygga exempelvis normbrytande beteenden, antidemokratiska beteenden, radikaliserings, våldsbejakande extremism, kriminalitet, droger, våld samt hot och hat. Detta arbete förväntas förebygga en negativ utveckling på individnivå, men också i arbetsmiljön för medarbetare och elever på skolan.

Konsekvenstrappan

Grundskoleförvaltningen har i enlighet med Skollagen också en konsekvenstrappa för disciplinära åtgärder när elev avviker från de ordningsregler som finns på skolan. Dessa avser inte straffa eleven utan ska leda till ändrat beteende så att arbetssituationen blir bättre för eleven och andra på skolan – arbetsmiljön.

Förebyggande arbete i högspecialiserade lärmiljöer

Största andelen tillbud i förvaltningen avser hot och våldssituationer och en stor andel av dem kan knytas till förvaltningens högspecialiserade lärmiljöer, så som grundsärskola och autismverksamheter. I dessa miljöer blir det mer generella åtgärderna och disciplinära åtgärderna verkningslösa och det behövs därför andra, effektivare förebyggande åtgärder. Kompe-

tens och erfarenhet kring elevgruppens förutsättningar och behov blir avgörande för att förebygga situationer av hot och våld och skapa fungerande rutiner till stöd för verksamheten. Förvaltningsgemensamma insatser såväl som lokala åtgärder har därför vidtagits i syfte att förstärka kompetensen och effektivisera nyttjandet av stödfunktioner som kan bidra i det förebyggande arbetet.

Exempel på kompetenshöjande insatser är den årliga fortbildningsdagen för medarbetare som i sitt uppdrag möter elever med intellektuell funktionsnedsättning samt digitala utbildningsmoduler framtagna i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) i syfte att öka kunskapen kring tillgängliga lärmiljöer med hänsyn till funktionsnedsättning. Andra kompetenshöjande insatser syftar till att främja lärande och kompetensutveckla kring lågaffektivt bemötande samt alternativ kompletterande kommunikation (AKK). En verksamhet som möter varje elevs behov utifrån dess förutsättningar och behov samt får elever att trivas, må bra och utvecklas förebygger normbrytande beteende, hot och våld.

Grundskolenämndens ställningstagande

En nollvision beträffande hot- och våldssituationer är naturligtvis eftersträvansvärt men bedöms vara omöjligt att uppnå, och därmed verkningslöst.

För grundskolenämnden är våld och hot ett angeläget område att ständigt arbeta med. Dock anser inte nämnden att det som ger bäst effekt är ett nytt stadsgemensamt styrdokument utan istället att fortsätta arbeta förebyggande, i linje med de styrdokument som redan finns samt med lokala risker och behov av förebyggande åtgärder.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår grundskolenämnden kommunstyrelsen att avslå förslaget i motionen att ta fram en strategi för nolltolerans mot våld och hot på Malmö stads arbetsplatser.

Ordförande

.....
Sara Wettergren
.....

Grundskoledirektör

.....
Anders Malmquist
.....

Nima Gholam Ali Pour (SD) och Ulf Blomström (SD) anmäler reservation och avser inkomma en gemensam skriftlig reservation.